



สรุปผลการประชุมวุฒิสภา  
ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)  
วันจันทร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๘ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

**(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม** **จำนวน ๑ เรื่อง**

- รับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการกีฬา รอบ ๖ เดือน (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – มีนาคม ๒๕๖๓)

นอกจากนี้ ประธานได้แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

- ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณารับทราบรายงานประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้า และรายงานการโอนงบประมาณรายจ่าย ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว

**ที่ประชุมรับทราบ**

**(๒) รับรองรายงานการประชุม** **จำนวน ๑๒ ครั้ง**

- รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓  
ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓  
ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓  
ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓  
ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓  
ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ และ  
ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมทั้ง ๑๒ ครั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

(๓) กระทำ

(ไม่มี)

เรื่องด่วน

จำนวน ๑ เรื่อง

- รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐  
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓)  
(พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำ  
และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ)

#### ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ  
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓)  
ของที่ประชุมวุฒิสภา มีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี นายอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรี  
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กับคณะ ประกอบด้วย กรรมการปฏิรูปประเทศ ผู้แทนสำนักงาน  
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ  
ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจง  
ประกอบการพิจารณารายงานดังกล่าว โดยนายอนุชา พิษยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ  
และสังคมแห่งชาติได้เสนอรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ  
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓)  
ในภาพรวมต่อที่ประชุม

จากนั้น พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ รองประธานคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตสร.) คนที่หนึ่ง ได้แถลงรายงานสรุปผลการวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓) ต่อที่ประชุม สรุปได้ว่าจากการติดตามเสนอแนะการดำเนินการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๒ แผนที่ผ่านมาสรุปได้ว่า โอกาสที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศใหม่ให้สอดคล้องกับห้วงเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องตามแผนการปฏิรูปประเทศ และร่างฯ แผนการปฏิรูปประเทศที่ปรับปรุงใหม่ คณะกรรมการ ตสร. จึงมีข้อเสนอแนะในภาพรวม ๑๑ ข้อ เพื่อเป็นการปรับกลไกการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้ ๑) รัฐบาลต้องประกาศให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและร่างฯ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับใหม่เป็นวาระแห่งชาติ ๒) กำหนดประเด็น Big Rock ที่จะดำเนินการให้ชัดเจน กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน ๓) Big Rock ควรเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ และส่งผลต่อการปฏิรูปประเทศอย่างชัดเจน เช่น กรณีการแก้ไขกฎหมาย การปรับลดขนาดของส่วนราชการ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของส่วนราชการให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน การแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ การปฏิรูปการศึกษา หรือการปฏิรูปตำรวจ ๔) กำหนดส่วนราชการระดับกระทรวง ระดับกรม ที่รับผิดชอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้ชัดเจน และต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติ ๕) จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนบูรณาการ ในแต่ละประเด็นการปฏิรูปที่มีส่วนราชการหลายหน่วยปฏิบัติให้ชัดเจน ก่อนนำไปจัดทำโครงการรองรับแผนนั้น ๖) การพิจารณาโครงการ Big Rock จะต้องกระทำโดยคณะกรรมการและต้องพิจารณาอย่างเข้มงวด และต้องไม่เป็นโครงการที่ตอบสนองงานประจำ ๗) ด้านงบประมาณต้องถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัดและแผนการปฏิรูปประเทศไปสู่เป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีและแผนงานงบประมาณอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยสำนักงบประมาณควรนำเป้าหมาย ตัวชี้วัด ตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ และโครงการหรือกิจการสำคัญที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยควรกำหนดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายเป็นรายปี ๘) ส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อน เช่น สำนักงาน ป.ย.ป. หรือ ป.ย.ป. กระทรวง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องวางแผนดำเนินการและประสานงานกันอย่างเป็นรูปธรรมและเข้มข้นมากกว่านี้ ควรต้องรู้ผลความคืบหน้าการปฏิรูปประเทศในภาพรวม รู้ปัญหา และต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาในทันที ๙) ควรให้ความสำคัญ เพิ่มหน้าที่และอำนาจ พร้อมจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอให้กับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติมากขึ้นกว่าปัจจุบัน ๑๐) ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) จะต้อง

ตอบได้ทุกคำถาม ใช้งานง่าย วัตถุประสงค์ได้อย่างเป็นปัจจุบันทุก ๓ เดือน และ ๑๑) ข้อมูลใน eMENSUR ล่าช้ากว่าการปฏิบัติจริงของส่วนราชการ ทำให้การรายงานความคืบหน้าดูเหมือนไม่มีความคืบหน้า ดังนั้น สศช. จึงควรต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงก่อนจัดทำรายงานความคืบหน้าฯ เสนอต่อ รัฐสภาด้วย

จากนั้น ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาที่รับผิดชอบแผนการปฏิรูป ประเทศด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการ ยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และด้านการศึกษา รวมทั้งผู้แทนของคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ และสมาชิก วุฒิสภาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อรายงานดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

### ด้านการเมือง

ผู้แทนคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การแสดงออกทางการเมืองในปัจจุบัน จะชี้ให้เห็นถึงการเมืองในอนาคต และถ้าการเมืองดี จะส่งผลให้ประเทศมีความสงบและประชาชน มีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งข้อเรียกร้องของการแสดงออกทางการเมืองต้องมีความชัดเจน มีเหตุผล แสดงให้เห็นข้อดีหรือข้อเสียของสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลง และเป็นข้อเรียกร้องไปเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม รวมทั้งมิใช่ข้อเรียกร้องที่ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปตามระบบ ไม่นำข้อเรียกร้องทางการเมือง ไปกระทบสถาบันอื่น และรัฐบาลต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้น เนื่องจากกฎหมายเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการปกป้องประชาชนทั้งประเทศ อีกทั้งควรส่งเสริม ให้การพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวาระแห่งชาติ และควรให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ สร้างกระบวนการรับรู้เรื่องดังกล่าวให้แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น และชุมชน อย่างถูกต้อง เป็นระบบ และเพื่อให้การปรองดองบรรลุเป้าหมาย ต้องสร้างระบบการศึกษา เพื่อให้เป็นคนดีมากกว่าเป็นคนเก่ง ให้นักเรียนคำนึงถึง “หน้าที่” พอ ๆ กับ “สิทธิ” ให้มีการศึกษา ประวัติศาสตร์ในรูปแบบที่มากกว่าการท่องเที่ยว และต้องมีความเข้าใจเรื่องความยุติธรรมอย่างแท้จริง มิใช่ให้เข้าใจว่าเป็นเรื่องการใช้กำลังหรือเสียงข้างมาก นอกจากนี้ ควรจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในเรื่องการเข้าถึงการเยียวยาจากภาครัฐให้มีความเท่าเทียม กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมในเรื่องที่ราชพัสดุ โดยกรมธนารักษ์ต้องพิสูจน์ สิทธิในที่ดินให้ชัดเจนและถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิอย่างแท้จริง

### ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ผู้แทนคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน ได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การที่จะปฏิรูปบริการภาครัฐให้สะดวกรวดเร็วและตอบโจทย์ชีวิตประชาชน ระบบข้อมูล ภาครัฐมีมาตรฐานทันสมัยและเชื่อมโยงก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล จะต้องมีการปฏิรูปภาครัฐให้ท้องถิ่นมีอำนาจ

ตัดสินใจ ให้ภาคธุรกิจและสังคมมีส่วนร่วม และรัฐต้องปรับบทบาทตัวเอง โดยพัฒนาให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล ปฏิรูประบบข้อมูลภาครัฐให้มีการเปิดเผย แลกเปลี่ยน และมีการเชื่อมโยงเป็น One Country One Platform ซึ่งต้องมีการนำเทคโนโลยีมาใช้และต้องมีศูนย์เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนบริการระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชนใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีร่วมกัน ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลภาครัฐได้อย่างสะดวกและลดต้นทุนภาครัฐ และควรเน้นกลไกตลาดมากกว่ากลไกรัฐโดยให้ภาคเอกชนทำการแทนภาครัฐหรือทำงานร่วมกัน สำหรับประเด็นปฏิรูปโครงสร้างภาครัฐจะตัดรัดปรับตัวได้รวดเร็วและระบบผลงานมีผลสัมฤทธิ์สูง ในเรื่อง “จังหวัดพันธุ์ใหม่” จะต้องเป็นจังหวัดที่มีลักษณะพิเศษ มีวิสัยทัศน์ชัดเจน สำนักงานจังหวัดมีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล มีกฎหมายพิเศษรองรับการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางมาให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และพัฒนาระบบการสรรหาผู้ว่าราชการจังหวัดและทีมสำนักงานจังหวัด ส่วนประเด็นการปฏิรูปการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐคล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน ควรให้กรมบัญชีกลางจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ยกกระดับมาตรฐานวิชาชีพเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรด้านพัสดุโดยจัดให้มีการอบรมออนไลน์และให้มีตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านพัสดุเพื่อส่งเสริมเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ

#### ด้านกฎหมาย และด้านกระบวนการยุติธรรม

ผู้แทนคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และการตำรวจ และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็นสรุปได้ว่า การปฏิรูปให้มีการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ แม้จะทำให้ประชาชนเกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เสียเวลาและค่าเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่จุดเกิดเหตุ แต่ในขั้นการสอบสวนยังต้องดำเนินการที่สถานีตำรวจท้องที่จุดเกิดเหตุ ทำให้เกิดความไม่สะดวกอย่างแท้จริง ประชาชนจึงไม่ค่อยใช้บริการแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ ควรที่จะทบทวนและปรับปรุงวิธีการทั้งระบบเพื่อให้สามารถดำเนินการร้องทุกข์และสอบสวนได้อย่างต่อเนื่องที่สถานีตำรวจที่รับแจ้งความร้องทุกข์ สำหรับการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ จนให้เกิดความมั่นใจและใช้อุปกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรจัดสรรอุปกรณ์ให้พร้อมฝึกปฏิบัติ และใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในการสอบสวนและการสอบปากคำควรทบทวนกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทั้งระบบ ในการรายงานการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายโดยการรายงานถึงกฎหมายที่อยู่ระหว่างกระบวนการตราพระราชบัญญัตินั้น เห็นว่าไม่ตอบโจทย์การปฏิรูปด้านกฎหมายอย่างแท้จริง เนื่องจากการมีอยู่ของกฎหมายไม่ได้แปลว่ากฎหมายนั้นมีผลสัมฤทธิ์ แต่อยู่ที่การนำกฎหมายนั้นไปบังคับใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมและประชาชนได้รับประโยชน์ ทั้งนี้ ควรเร่งรัดการนำระบบกลางตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้ในการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากและเร็วที่สุด โดยให้ความสำคัญกับกฎหมายที่มีผลกับการพิจารณาอนุญาตของประชาชนเป็นสำคัญ และควรจัดลำดับกฎหมายที่ต้องดำเนินการก่อนและหลัง รวมถึงเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยการ

ความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ควรเร่งรัดการเสนอร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ควรดำเนินการโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจต่อไป ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจค้น จับกุม และการบันทึกภาพและเสียงในการสอบคำให้การโดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. .... ควรดำเนินการการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างต่อเนื่องและประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องดังกล่าว ควรติดตามและเร่งรัดการดำเนินการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นระบบมาตรฐานสากลเพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกและความมั่นคง ควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องในส่วนร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ตามการเสนอของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาจมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเนื่องจากอาจมีใช้กฎหมายที่แก้ไขปรับปรุงโดยคณะกรรมการตามมาตรา ๒๖๐ ของรัฐธรรมนูญและเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติอาจมีปัญหาในประเด็นการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกันหรือไม่ตามมาตรา ๒๕๘ ง. (๔) นอกจากนี้ บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๖๙ วรรคสาม และมาตรา ๘๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้นามติ ก.ตร. มาเป็นข้อยกเว้นของการนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งและการแต่งตั้งโยกย้ายมาใช้บังคับนั้นจะเป็นบทบัญญัติที่เหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่

### ด้านเศรษฐกิจ

ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า จากการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในรอบ ๓ เดือน (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓) ในโครงการตามแผนปฏิรูปประเทศ ๔๒ โครงการ เป็นโครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๔ โครงการ โครงการต่อเนื่องที่มีความคืบหน้าตามแผน ๑๘ โครงการ โครงการต่อเนื่องที่ล่าช้า ๑๓ โครงการ โครงการใหม่ที่มีความล่าช้า ๓ โครงการ และโครงการสำคัญเร่งด่วนที่มีความคืบหน้าตามแผน ๔ โครงการ ทั้งนี้ในส่วนสถานะการดำเนินการประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ มีกฎหมายแล้วเสร็จ ๑๐ ฉบับ มีความคืบหน้า ๑๔ ฉบับ และเห็นควรเร่งรัด ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. .... การแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ควรถ่ายทอดเป้าหมายหรือตัวชี้วัด

ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศจากราย ๕ ปี เป็นรายปี เพื่อนำมา กำหนดเป็นเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้โดยตรง

นอกจากนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการเกษตรมี ๒ ส่วนที่ต้องพัฒนาไปพร้อมกัน คือ ตัวเกษตรกรและระบบการเกษตร เพื่อยกระดับเกษตรกรเป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่มีความรู้ความสามารถ เป็น Smart Farmer ที่สามารถใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการที่ทันสมัย พึ่งพาตนเองได้ สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือได้ โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้อง มีเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และมีกรอบระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน แต่ปัจจุบันการพัฒนาเรื่องดังกล่าวเป็นการพัฒนาแบบแยกส่วน คือ เป็นการพัฒนาระบบการเกษตร ส่วนหนึ่ง และการพัฒนาตัวเกษตรกรอีกส่วนหนึ่งโดยเป็นเพียงการพัฒนาเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จึงทำให้การสร้าง Smart Farmer มิใช่ประเด็นหลักที่ได้รับการพัฒนา และไม่เชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบการเกษตร จึงควรต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้มีการสร้าง Smart Farmer ให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยต้องพัฒนาทั้งสองส่วนไปพร้อมกันและไปในทิศทาง เดียวกัน ซึ่งต้องกำหนดหน่วยงานขับเคลื่อนให้ชัดเจน นอกจากนี้ มีข้อเสนอให้มีการเร่งรัดการเสนอ กฎหมาย คือ ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ. .... เพื่อยกระดับสำนักส่งเสริม การขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวีให้สามารถรองรับภารกิจสำคัญในการดูแลด้านการขนส่งทางน้ำ ทั้งระบบเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคและมีความพร้อมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งใน การแข่งขัน ของประเทศด้านการค้าและการลงทุน เพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ทางรางเพื่อเพิ่มการขนส่งสินค้าทางราง ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่ง ส่งเสริมให้เอกชนดำเนินการ ขนส่งทางรางอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้สูงขึ้น

#### ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้แทนคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีประเด็น ปฏิรูปที่แล้วเสร็จ ๗ ประเด็น ควรมีการประเมินผลประเด็นปฏิรูปประเทศที่แล้วเสร็จดังกล่าว ตามห้วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ และนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิรูป ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนประเด็นเรื่องการบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด ควรตรากฎหมายชั่วคราวหรือใช้อำนาจการกำหนดเขตของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการ ศรชล. จังหวัด ซึ่งนอกจากจะทำให้การแบ่งเขตทางทะเลมีผลในทางปฏิบัติได้รวดเร็วยิ่งขึ้นแล้ว ยังสามารถ ตรวจสอบความเหมาะสมของการแบ่งเขตดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายทางทะเล ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็น สากล นอกจากนี้ เสนอให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเร่งรัดเรื่องการจัดอัตรากำลัง

ทดแทนของหน่วยงานใน ศรชล. รวมทั้งให้มีการรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับประเด็น การปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ เรื่องการปรับสมดุลโครงสร้างองค์กรในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ในรายงานความคืบหน้าฯ ฉบับต่อไปด้วย

ในส่วนของประเด็นการเร่งรัดขยายผลการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ควรมีนโยบายในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายให้ครอบคลุมทุกจังหวัด มีขอบเขต มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยให้ คทช. จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักพิจารณาลำดับความเร่งด่วนและความสำคัญของพื้นที่ภายในจังหวัดเสนอต่อ คทช. พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณไปสู่พื้นที่โดยตรงทั้งในขั้นตอนของการสำรวจพื้นที่ สำรวจราษฎร และการจัดราษฎรลงพื้นที่ สำหรับประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการถ่ายโอนแหล่งน้ำขนาดเล็กนั้น ควรส่งเสริมและเร่งรัดให้ชุมชนในระดับพื้นที่มีส่วนในการจัดทำแผนต่าง ๆ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กหรือแหล่งน้ำระดับชุมชนควรเน้นพื้นที่นอกเขตชลประทานซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรน้ำฝน รวมทั้งจัดทำแผนบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การถ่ายโอนภารกิจแหล่งน้ำขนาดเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน และพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้เมื่อมีการจัดสรรที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้กับประชาชนแล้ว ต้องมีการส่งเสริมอาชีพที่มั่นคงให้กับประชาชนด้วย เพื่อให้ประชาชนมีรายได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรมีแนวทางในการจัดการของเหลือใช้จากสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดการปัญหาขยะนั้น ควรส่งเสริมวิธีการจัดการขยะในรูปแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาจจัดเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างอาชีพให้ชุมชน สร้างการรับผิดชอบร่วมกัน และปลูกจิตสำนึกให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

### ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้แทนคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ประเด็นการปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจอย่างแท้จริง และเน้นการสอนในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างการรับรู้และวิเคราะห์สื่อ ประเด็นการปฏิรูปแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ ยังมีการดำเนินการตรากฎหมายที่ล่าช้ากว่าระยะเวลาตามที่แผนกำหนด ประเด็นการปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเร่งดำเนินการจัดตั้งโครงข่ายแห่งชาติเพื่อบริหารจัดการโครงข่ายวิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม โดยควรวาง TOT กับ CAT เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและลดภาระผู้ประกอบการ ภาครัฐควรเป็นผู้เริ่มลงทุนอินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน สร้างองค์ความรู้และจูงใจให้ประชาชนนำไปใช้อย่างถูกวิธี และส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนด้วย ประเด็นการปฏิรูปแนวทางการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ควรเร่งผลักดันให้เกิดการแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ครอบคลุมการใช้สื่อออนไลน์



และควรมีมาตรการลงโทษผู้ใช้โทรศัพท์มือถือที่ไม่ลงทะเบียนและการใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมอย่างจริงจัง ประเด็นการปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์ ปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใช้บังคับแล้ว แต่ยังไม่สามารถจัดตั้งสำนักงานและคัดเลือกคณะกรรมการได้ และยังไม่สามารถออกกฎหมายลำดับรองได้ สำหรับประเด็นการปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารภาครัฐ ควรเร่งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ด้านการพูด มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล และสามารถชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจได้

### ด้านสังคม

ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และสมาชิกรัฐสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การปฏิรูปส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิรูปในระดับการดำเนินงานเพื่อการปฏิรูป ซึ่งเป็นการรายงานการกิจกรรมและโครงการ เช่น กองทุนการออมแห่งชาติเป็นการรายงานจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น ไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ว่าจะบรรลุเป้าหมายเมื่อไหร่ ควรที่จะทบทวนประเด็นการปฏิรูปโดยมุ่งการปฏิรูปในระดับระบบและโครงสร้างซึ่งเป็นเรื่องการบริหารจัดการ โดยอาจจะนำเรื่องโครงการคนละครึ่งมาปรับใช้เพื่อส่งเสริมการออม และศึกษาพฤติกรรมกรรมการออม เพื่อตั้งเป้าหมายแบบก้าวกระโดด สำหรับประเด็นการปฏิรูประบบส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง โครงการพัฒนาตำบลเข้มแข็ง ยังมีการขับเคลื่อนน้อย ไม่มีโครงการที่เสนอโดยตำบล โครงการส่วนใหญ่เสนอโดยส่วนราชการระดับบน กระทรวงต่าง ๆ มีการจ้างบุคคลภายนอกตำบลมาทำหน้าที่สำรวจและเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนและคนในตำบลไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนี้ควรเร่งรัดการพิจารณากฎหมายที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และแผนการปฏิรูปประเทศอย่างละเอียดรอบคอบ เช่น ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนโดยเฉพาะกลุ่มคนพิการ คนยากจน กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น และควรให้ชะลอการดำเนินการขยายอายุเกษียณจาก ๖๐ ปี เป็น ๖๓ ปี รวมทั้งควรส่งเสริมและสร้างสังคมสูงวัยที่เข้มแข็งและยั่งยืน เนื่องจากปัจจุบันผู้สูงอายุมีมากขึ้น มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต โดยส่งเสริมความรู้ด้านการเงินที่เพียงพอตั้งแต่วัยทำงาน สนับสนุนให้มีการออมเพื่อสร้างหลักประกันที่มั่นคง ส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ มีความรู้และประสบการณ์ในแต่ละตำบล และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมสูงวัยที่เข้มแข็ง คือ ท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ท้องถิ่น (เทศบาล อบต.) ภาคสังคม และหน่วยงานสนับสนุน (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงเรียน)

## ด้านพลังงาน

สมาชิกรัฐสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๑ ปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน มีความล่าช้า ขอบเขตการปฏิบัติงานของกองบริหารสัญญาไม่ชัดเจน แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๔ แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศฉบับใหม่ PDP 2018 มีกำลังสำรองการผลิตไฟฟ้าสูงถึงร้อยละ ๕๐ ซึ่งเกินความจำเป็น อันจะเป็นเหตุให้ผู้บริโภคต้องรับภาระค่าไฟฟ้าที่สูงขึ้น แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๗ การพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ ยังไม่มีกระบวนการการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ทั้งนี้ไม่ควรชะลอแผนการดำเนินโครงการ แต่ควรประเมินและปรับแก้กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค รวมทั้งหารือกับภาคเอกชนในการตั้งเกณฑ์ค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่เหมาะสม ตลอดจนศึกษาความต้องการในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เป็นการนำไปสู่การเป็น LNG Hub แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๘ การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ รัฐควรพิจารณาปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ เช่น ฝั่งของท่าเรือและเส้นทางขนส่งเชื่อมท่าเรือกับพื้นที่อุตสาหกรรม แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๑๒ แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก AEDP 2018 ขาดการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และนโยบายตามแผนมีการเปลี่ยนแปลงตามรัฐมนตรี ในส่วนการปฏิรูปโครงสร้างการใช้พลังงานภาคขนส่ง ระยะ ๒๐ ปี ยังไม่มีแผนงานใด ๆ รองรับการอุดหนุนเชื้อเพลิงชีวภาพที่จะสิ้นสุดตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ จากการที่เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ยังมีความไม่แน่นอน การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ที่กำหนดในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565 จะมีความเหมาะสมหรือไม่ นอกจากนี้ ควรพิจารณาและเริ่มดำเนินการเปลี่ยนหัวรถจักรดีเซลเป็นหัวรถจักรไฟฟ้า โดยเฉพาะในเส้นทางที่มีการสัญจรหนาแน่น ซึ่งจะทำให้เกิดการลดการใช้น้ำมันดีเซลและจะทำให้ประสิทธิภาพการใช้พลังงานภาคขนส่งดีขึ้น อันจะส่งผลให้ประชาชนได้ประโยชน์เพราะค่าใช้จ่ายขนส่งสินค้าลดลง แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๑๔ การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (BEC) ควรเร่งรัดประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้เพื่อเตรียมการปฏิบัติ แผนการปฏิรูปประเด็นที่ ๑๗ การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงาน เห็นควรให้สำนักนโยบายและแผนใช้กรอบแผนงานและผลการดำเนินการของแผนขับเคลื่อนการดำเนินงาน ระยะสั้นตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนา ระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๗๙ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกัน และควรให้หน่วยงานบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินตามแผนงาน ทั้งนี้ หน่วยงานที่ดำเนินการในโครงการนำร่องควรนำฐานข้อมูลมาใช้ในการผลักดันและส่งเสริมการติดตั้งระบบกักเก็บพลังงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการลงทุนในภาครัฐ นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงานควรเร่งรัดดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ต่อไป

### ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผู้แทนคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน ควรมีการบูรณาการการทำงานโครงการ STRONG จิตพอเพียง ของสำนักงาน ป.ป.ช. กับโปรแกรม ACT AI ขององค์กรต่อต้านคอร์รัปชันแห่งประเทศไทย โดยการใช้พลังประชาชนและเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม ควรเร่งรัดพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาตรฐานสากลให้เกิดขึ้นโดยเร็ว และปรับระบบการบริการให้เป็น Electronic โดยเฉพาะการจ่ายเงินทุกประเภท รวมทั้งปรับปรุงระบบนายทุนของพรรคการเมืองให้มีความโปร่งใส ตลอดจนเพิ่มความแข็งแกร่งและความเป็นอิสระของหน่วยงานที่รับผิดชอบการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และขยายผลโครงการข้อตกลงคุณธรรมในการจัดซื้อจัดจ้างให้ครอบคลุมทั้งประเทศ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการข้อตกลงคุณธรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกจากนี้ ควรเร่งรัดดำเนินการตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนปฏิรูปประเทศเร่งด่วนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการเพิ่มการประสานงานที่ตีระหว่างรัฐบาล คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการ ตสร. ของวุฒิสภา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม เพื่อผนึกกำลังขับเคลื่อนแผนปฏิรูปประเทศให้สัมฤทธิ์ผลตามที่ประชาชนมุ่งหวังโดยเร็ว

### ด้านการศึกษา

ผู้แทนคณะกรรมการการศึกษา และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงประเทศด้วยสันติวิธี ซึ่งจะสัมฤทธิ์ผลได้ควรต้องเร่งแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับปัจจุบัน เนื่องจากใช้บังคับมากกว่า ๒๐ ปีแล้ว และระบบการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปมาก กฎหมายเดิมไม่สามารถใช้ได้อย่างครอบคลุม โดยกฎหมายจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการ ผู้ยากไร้ทุกคนต้องเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเสมอภาค ต้องสอนเรื่องการเรียนรู้ให้เท่าทันสื่อตั้งแต่เด็กเล็ก รู้จักคิด พุด และยอมรับความเห็นต่าง มีความอดทน และประนีประนอม อีกทั้งรัฐบาลจะต้องเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนการดูแลการศึกษาของเด็กตั้งแต่ประณมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เมื่อเด็กเติบโตจะสามารถดูแลตัวเองและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

### การติดตามการบริหารงบประมาณ

ผู้แทนคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ด้านงบประมาณพบว่ายังไม่เห็นผลการดำเนินการในด้านการปฏิรูปประเทศในการจัดงบประมาณรายจ่าย มีแต่งบประมาณรายจ่ายเพื่องานประจำ ในปีงบประมาณที่ผ่านมาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณล่าช้าประกอบกับปัญหาสถานการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้

ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทัน ส่งผลให้มีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปีจำนวนมาก และมีงบประมาณที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันอีกจำนวนหนึ่ง ไม่เห็นความชัดเจนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ จึงมีข้อเสนอแนะไปยังส่วนราชการหลักที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ป.ย.ป. ต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนโดยต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจะต้องใช้เวลาพอสมควรแก่ส่วนราชการในการวางแผน การกำหนดค่าเป้าหมาย และการแปลงแผนในการจัดสรรงบประมาณ

### การปฏิรูปประเทศในภาพรวม

สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า จากที่ได้ประเมินภาพรวมความก้าวหน้าตามแผนการปฏิรูปประเทศฯ ในรอบ ๓ เดือน (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓) พบว่า กลุ่มที่ล่าช้าและมีอุปสรรคปัญหา มีจำนวน ๒ กลุ่ม คือ การเมืองและกฎหมาย กลุ่มที่อยู่ระหว่างดำเนินการขั้นต้น มีจำนวน ๔ กลุ่ม คือ การบริหารราชการแผ่นดิน การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ การพลังงาน และการศึกษา กลุ่มที่ดำเนินการใกล้สำเร็จตามแผนมีจำนวน ๓ กลุ่ม คือ กระบวนการยุติธรรม การสาธารณสุข การป้องกันและปราบปรามการทุจริต กลุ่มที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน มีจำนวน ๓ กลุ่ม คือ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสังคม ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้การปฏิรูปสำเร็จได้นั้น ต้องมีหลักนิติรัฐที่เข้มแข็ง มีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพและจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ และมีพลังทางสังคมที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการสอบสวนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของการพัฒนาต้นน้ำของกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะสิทธิของผู้ถูกจับตามรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับสิทธิในการติดต่อญาติหรือทนายความเมื่อถูกจับ หรือการให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวนรวมทั้งกฎหมายควรบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่สำคัญ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือการขึ้นทะเบียน เพื่อให้ประชาชนมีเวลาที่เพียงพอในการเตรียมตัวปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งควรมีการพิจารณาทบทวนประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้วย ส่วนภาพรวมของการปฏิรูปด้านการศึกษา นั้น ควรมีการปฏิรูปโครงสร้างในภาพรวมทั้งระบบ และเน้นการพัฒนาครูเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้

หลังจากผู้แทนคณะกรรมการสามัญ ประจำวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะจนครบถ้วนแล้ว นายอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะอันทรงคุณค่า ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกรรมการปฏิรูปประเทศไปปรับปรุงและเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน เพื่อให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งเร่งรัดการเสนอกฎหมายที่จำเป็น เช่น กฎหมาย

เกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อ โดยให้มีการรายงานไปยังรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเพื่อสั่งการให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบเร่งดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ คณะ ได้ปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเรียบร้อยแล้วและแผนดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว อยู่ระหว่างเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอรัฐสภาต่อไป และการเสนอรายงานความคืบหน้าฯ หลังจากเดือนกันยายน ๒๕๖๓ จะเป็นการนำเสนอในรูปแบบใหม่โดยจะรายงานความคืบหน้าเฉพาะกิจกรรมที่เป็นประเด็น Big Rock ส่วนกิจกรรมที่ไม่ใช่ Big Rock จะรายงานผ่านระบบติดตามและประมวลผลแห่งชาติ (eMENSUR) ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาสามารถติดตามได้ โดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะร่วมมือกับวุฒิสภาเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศต่อไป

จากนั้น พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร ประธานคณะกรรมการธิการ ตสร. ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกวุฒิสภา รัฐมนตรี และผู้แทนของหน่วยงาน ที่ได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการพิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศฯ และรายงานของคณะกรรมการธิการ ตสร.

ที่ประชุมพิจารณารับทราบรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓) พร้อมทั้งเห็นด้วยกับรายงานสรุปผลการวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓) ของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และมีมติให้ส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

- |   |         |
|---|---------|
| (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว | (ไม่มี) |
| (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา                | (ไม่มี) |
| (๖) เรื่องที่เสนอใหม่                   | (ไม่มี) |
| (๗) เรื่องอื่น ๆ                        | (ไม่มี) |

ก่อนปิดการประชุมประธานในที่ประชุมแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าจะมีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ในวันอังคารที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ น. จึงขอให้สมาชิกวุฒิสภาเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

เลิกประชุม เวลา ๑๙.๔๑ นาฬิกา

